

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01

Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Kari Tønset Guttvik
Miljøvernavdeling

Innvalgstelefon
73 19 92 05

Vår dato
03.05.2013
Deres dato
07.03.2013

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2013/2295-421.1
Deres ref.
NVE201208045-7

Norges vassdrags- og energidirektorat
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Melding med forslag til konsekvensutredningsprogram for Snillfjord kraftverk - Snillfjord og Orkdal kommuner

Fylkesmannen viser til melding fra Norges vassdrags- og energidirektorat av 7. mars 2013, med forslag til konsekvensutredningsprogram for Snillfjord kraftverk i Snillfjord og Orkdal kommuner.

Meldingen og forslaget til utredningsprogram gir en god framstilling av tema som bør utredes ved denne type vassdragsinngrep. Vi støtter de tema som er framsatt som nødvendig å utrede. Hvis man etter meldingsstadiet kommer fram til at noe fra forslaget kan tas ut fra det endelige KU-programmet, bør begrunnelsen for dette tydelig framgå av endelig program. Vi vil i det videre knytte utfyllende kommentarer til noen av disse.

Det er viktig at KU-programmet synliggjør virkninger av endrete fysiske og kjemiske forhold på økologisk tilstand i alle berørte deler av vassdragene. Vi støtter at utredningen bør framstille minstevannføring i alle bekker og elver som alternativ, og at virkningen av ulike vannvolumer i ulike områder vurderes i forhold til å gi god økologisk kontinuitet. Tilsigsavhengig minstevannføring kan med fordel utredes. Videre bør utredningen omfatte virkninger på alge- og plantevekst, plante- og dyreplankton, invertebrater og overlevelse og rekruttering av fisk og fugl i ulike deler av vassdragene. Spesielt gjelder dette anadrome soner i Snilldalselva, Skjenaldelva og Aunelva. Vi har opplysninger om at det i Snilldalselva kan være separate bestander eller morfer av sjøaure i nedre og øvre deler av vassdraget. Vi anbefaler at virkningen på Snilldalsvassdraget gis et bestandsperspektiv og ikke bare et artsperspektiv. Da reguleringen berører svært mange vassdrag, bør det vurderes om Snilldalselva kan beholde sin naturlige vannføring. Snilldalselva er av de største laksevassdragene i Snillfjord. Elva har svært lav vannføring i deler av året, og virkningen av 11 % fraføring av vann kan dermed bli betydelig. Den forventede negative virkningen av redusert vintervannføring på Skjenaldelvas produksjon av laksefisk bør kvantifiseres, og mulige avbøtende tiltak bør framstilles som del av beslutningsgrunnlaget.

Hensynet til laksefisk er et prioritert område i naturforvaltningen. Da meldingen omfatter virkning på minst tre anadrome vassdrag (fire inkludert Bergelva), vil vi

framholde at endelig KU bør legge betydelig vekt på dette temaet. Snillfjord og Hemnfjorden er et område med betydelige villaks, sjøaure og elvemusling verdier, som også har høy grad av direkte og indirekte negativ påvirkning på bestandene fra blant annet rømt oppdrettslaks, lakselus og flere regulerte vassdrag. At Aunelva vil føre betydelig mer ferskvann til fjorden utenfor utløpene av Snilldalselva og Bergelva vil trolig påvirke vandrings-, beite- oppholdsforhold for laksefisk. Virkningen bør belyses i utredningen, med vurderinger av ulike beliggenhet og utforming av avløpet fra kraftverket og avbøtende tiltak. Vi er kritisk til at 300 m anadrom strekning i Aunelva skades vesentlig i forbindelse med at avløpet fra kraftverket er tenkt plassert på kote 0. Vi ønsker at det videre arbeidet belyser et alternativ hvor den anadrome strekningen på 300 m spares.

Utredningen bør også omfatte virkninger av endrete forhold i hovedvassdraget på vassdragets randsoner (bredder og kantvegetasjon) og tilgrensende vannforekomster (sidebekker, dammer mv.), med tilknyttet biologisk mangfold. Funksjonen bekkene og deler av vassdraget har som leveområde for eventuelle rødlistete ferskvannslevende arter, vanntilknyttet fugl og gyte- og oppvekstområder for fisk bør vektlegges. Den planlagte reguleringens effekt på vandringsforhold opp og ned i gytebekker og til næringssøksområder i vann og vassdrag, bør framstilles i tid og rom med figurer som viser vannhøyder, volumer og vannføringer til ulike tider på året. Dette bør framstilles for å blant annet å synliggjøre grad av økologisk kontinuitet for artene. Vi støtter også planen om å risiko- og konsekvensutrede overføringer av nye arter til nye områder i forbindelse med utbyggingen.

Når det gjelder arealbruk ved planlagte inngrep på land, og deponi av masse fra etablering av tunnell, så må biologisk mangfold utredes i de områder hvor inngrep planlegges og hvor masse skal håndteres, transporteres og deponeres. Hvis opplysningene som finnes om biologisk mangfold er mangelfulle eller fraværende på aktuelt areal, må det legges opp til kartlegging for å få et godt beslutningsgrunnlag. Støy og forurensningstemaene bør være med i den videre utredningen, både den midlertidige fra anlegget, og den varige fra kraftverket.

Det er betydlige allmenne interesser i området når det gjelder fiske- og friluftsliv. Opplevelsesverdien for friluftsliv- og fiskeinteresserte er til tider redusert som følge av reguleringen av Våvatnet og Sagelva. Utredningen bør sammenstille førtilstand og framtidig tilstand i forhold til dette. Da vannbruken i Våvatnet i liten grad har vært offentlig regulert, bør utredningen legge vekt på å belyse private avtaler, sedvane og allmenn oppfatning av manøvreringen. Hvis dagens tilstand ikke kan sies å være representativ for førtilstanden, bør førtilstand framstilles i et lengre historisk perspektiv. I forslaget til utredningsprogram sies det at det ikke er behov for nye data på magasinivolum, magasinkart og fyllingsberegninger, da dagens manøvrering av Våvatnet ikke skal endres. Vi synes dette er vanskelig å vurdere all den tid dagens manøvrering framstilles på en svært forenklet måte. Vi vil derfor framholde behovet for å framstille manøvreringen slik den har vært, og slik den vil bli i framtida (med mulige alternativer). Bruk av pumpeanlegg, med tilbakeføring av vann og større grad av effektkjøring vil kunne føre til en annen bruk av magasinet og vassdragene, enn den bruk som har vært de siste hundre år. Våvatnet er en sentral vannlokalitet i et område som har mange interesser og hensyn. Da det ikke finnes konsesjonsbestemmelser, er de allmenne interessene mulig lavt vektet og i liten grad tatt hensyn til med dagens reguleringsregime. I lys av

dette mener vi at det bør vurderes om vannbruken i Våvatnet bør konsesjonsbehandles, slik at det kan lages et manøvreringreglement for magasinet. Dette vil føre til at man får avklarte rammer for vannbruken, og virkningen på økologisk og kjemisk tilstand vil bli mer forutsigbar. KU bør belyse dette temaet.

Bortfall av inngrepsfri natur (INON) er uønsket, og et fokusområde for Fylkesmannen, på grunn av at urørte naturområder og villmarkspreget natur er på kraftig vikende front. I nesten enhver utbyggingssak er bortfallet av INON vurdert som ubetydelig isolert sett. Men, sumvirkningen gir et nedslående resultat, med tap av viktige naturområder som virkning. Det er derfor viktig at KU gir en vurdering av hvordan vi enten unngår tapet av INON i influensområdet, eller en vurdering av tilbakeføring av INON i andre deler av influensområdet eller i andre områder. Dette er en særlig viktig øvelse for energisektoren som er største bidragsyter til bortfall av INON.

Med hilsen

Stein-Arne Andreassen (e.f.)
miljøverndirektør

Kari Tønset Guttvik
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi:
Direktoratet for naturforvaltning Postboks 5672 Sluppen 7485 TRONDHEIM